

Vijesti

Izdaje: Odbor Jedinствene
Narodno - Oslobodilačke
Fronte za Okrug Šibenik

Broj 129

Šibenik, srijeda 23. V 1945.

Godina III

NAŠ TITO

Rodjendan Narodnog heroja maršala Tita jeste najveći blagdan naroda slavenskog juga.

TITO! to je zov i poklič, nadahnuće i zapovijest. Ono sadrži elementarnu snagu, koja je u ljetu 1941. godine zatalasala nepokorene i željne slobode narodne mase slavenskog juga, od obala Crnoga mora do Tržičkog zaliva. Ono je divovska snaga koja se pokrenula u borbu protiv novovjekih barbara, tlačitelja naših naroda. Taj zov rasplamsavao je patriotski žar, svijetlio je kao buktinja među prvoborcima koji su nesebično davali svoju krv i svoje živote za slobodu, bratstvo i ravnopravnost naroda Jugoslavije. U najodsudnijim trenucima po opstanak naših naroda, kada mnogi pokleknuše i staviše se u službu neprijatelja, ime Tita i njegov lik ulijevao nam je nadu i čvrstu vjeru u pobjedu pravedne stvari. S Titovim imenom, i s Titovim pokličem na usnama ginuli su heroji na Zelengori, Sutjesci i Neretvi, na Zlatiboru i Kozari, na Triglavu i Durmitoru, na ravninama Vojvodine i na hridinastim stijenama našeg plavog Jadrana.

TITO je naša pobjeda i slava, on je naša veličina i budućnost. On je odgojio novo pokoljenje, razotkrio je i probudio u našem čovjeku vrline, koje su mu nasilno zatomljavane. Čovjeka, koji svesrdno voli svoju zemlju i slobodu, koji fanatički brani svoje, koji nemilosrdno udara po onome koji otima tuđe. Iznikao iz naroda, proživivši stvarnost života, upoznavši težak život kruhorborca visoko je uzdigao barjak slobode i socijalne pravde.

»TITO smo mi svi«, i rijeke, i mora, ravnice i planine, neprohodne staze i stoljetne šume. On je oličenje bratstva i dobrote. Njegov 53. rodjendan, rodjendan je nove zauvijek oslobođene i ujedinjene bratske zajednice južnih Slavena.

TITO je najveći sin koga je dala naša zemlja od kada postoji. Jedino on, mogao je da iz najveće tragedije, iz nečuvenog uništavanja kojima su bili izloženi naši narodi kroz zadnje 4 godine domovinskog rata, — izvede i povrati čast i pouzdanje našim herojskim narodima. Izvukao je narod iz blata i sramote u koju su ga bacili kapitulanti, vladodršci, neljudi i narodne izdajice. Djelo Titovo, snažna Savezna Jugoslavija, je neumrlo i nikad pobjedivo.

Nadžovječanska borba Titovih naroda pod njegovim rukovodstvom kroz zadnje četiri godine bila je baklja svjetilja svim ugnjetenim i obespravljenim narodima, u času kad je izgledalo da će fašističke zvijeri za vazda satrati temelje i baciti u ponor. ono, na čemu je počivala pravda i sloboda. Takvom svojom borbom i pod Titovim rukovodstvom bez ičije pomoći, bez oružja i magazina, naoružani nepokolebljivom vjerom u pobjedu, uz neuporedive žrtve i stradanja stekli su Titovi borci našoj zemlji glas i čast koje nikada ni jedna zemlja nije uživala.

TITO je bio, i uvijek će ostati, uzor svim slobodoljubivim narodima svijeta. Svemu naprednome. On je strah i trepet svim neprijateljima slobode. Njega je uzdigla naša borba i slavna Komunistička Partija, čiji je on vjeran sin.

Jugoslavija je pod rukovodstvom našeg velikog Tita, od zemlje bespravlja, šovinizma i demokratioždera postala kovnicom bratstva i jedinstva. Domovina s kojom se diči svaki njezin sin: Crnogorac i Slovenac, Makedonac i Hrvat, Srbin i Bosanac. Domovina prava i jednakosti. Za ovakvom državom žudjeli su od vajkada svi istinski narodni sinovi slavenskog juga. Za nju su položene ogromne žrtve. Njezini su temelji granitni, jer su zaliveni krvlju 300.000 najboljih sinova naših naroda. O takvoj domovini čeznu i drugi susjedni narodi, jer ona je garancija boljeg i sretnijeg života.

S Titom smo izvojevali vojničku i političku pobjedu, s Titom ćemo prionuti obnovi naše opustošene zemlje. S njim smo sve pobijedili, s njim ćemo sve izgraditi.

Naš omiljeni svečar maršal Josip Broz-Tito rodio se 25. svibnja 1892. godine u selu Kumovec, kotar Klanjec u Hrvatskom Zagorju, u kući siromašnih seljaka. U ovome kraju prije 372 godine rodio se glasoviti tribun podjarmljenog naroda Matija Gubec. Josip Broz nakon završene škole otišao je u Varaždin, a kasnije u Zagreb gdje se posvetio metalskom zanatu. Kao šegrt i kao radnik proživio je sve tegobe neimaštine i socijalne nepravde. Odmah je pristupio u radnički sindikalni pokret gdje uzima vidnog učesća u svim radničkim manifestacijama.

U prvom svjetskom ratu biva određen na front u Galiciju i uspijeva prebjeći na rusku stranu.

Po završetku prvog svjetskog rata Josip Broz vraća se u domovinu, ondašnju SHS. Opet stupa u sindikalni pokret i biva jedan od istaknutih rukovodilaca. Dolazi u sukobe sa reakcionarnim zakonima i biva više puta zatvaran i osuđivan. Za vrijeme Hitlerova dolaska na vlast i sve jačeg upliva fašističkih elemenata u našoj zemlji Josip Broz zajedno sa ostalim naprednim elementima pokušava sve da naš narod upozori na propast koju mu pripremaju izdajnici vladodršci. Osobito aktivan i razgranat je rad Josipa Broza-Tita pred novi svjetski rat. Trojni Pakt koga su prodane duše Cvetković-Maček potpisale bila je ozbiljna opomena narodima Jugoslavije. 27. mart 1941. godine spontana je narodna manifestacija, odlučna pljuska svemu reakcionarnome. Napad hitlerove Njemačke i fašističke Italije na Jugoslaviju, sramna izdaja njezinih vodja, Titu i drugovima dala je za pravo, jer se obistinilo ono, o čemu su oni upozoravali naše narode.

Pred tim činom Komunistička Partija nije ostala skrštenih ruku. Osvjedočena o narodnom raspoloženju i nepodjeljenim simpatijama u narodu organizovala je borbu protiv mrskih okupatora. Vjerolomni napad Hitlera na bratski Sovjetski Savez u koga su oduvijek upravljali svoje poglede i misli narodi Jugoslavije bio je znak da je kucnuo čas obračuna sa okupatorom. Titovom zapovijesti, pod rukovodstvom Komunističke Partije otpočeo je narodni ustanak u Srbiji i Crnoj Gori da se odmah zatim rasplamsa čitavom zemljom.

Do oktobra 1941. godine Tito ilegalno živi i upravlja partizanskom borbom iz Beograda. U oktobru dolazi na oslobođenu teritoriju Srbije i uzima izravno rukovodstvo sveopće borbe naroda Jugoslavije. Od tada pa do oslobođenja Tito je uvijek budan stražar, ratnik i heroj. Sa svojim borcima proživljava epopejske bitke sa daleko brojnijim i svemoćno naoružanim neprijateljem. Uvijek i u svakoj prilici, kao i svi njegovi borci, čvrsto je vjerovao u pobjedu, »jer onaj koji vojuje za istinu i pravdu, taj je nepobjediv«.

ŽIVIO NAŠ TITO, VOĐI OSLOBODILACI
ŽIVJELA TITOVA JUGOSLAVIJA!

Junačka smrt majora Vinka Maglice

U žestokim borbama za oslobođenje porobljene slovenske braće na ulicama Titovog Trsta pao je junačkom smrću major Vinko Maglica. Pao je na čelu, kao komesar svoje slavne X brigade, XX divizije u trenutku kad se ostvaruju snovi za koje se je on tako hrabro i požrtvovno borio.

Teško je izraziti osjećaje i odati priznanje poginulom drugu, prijatelju i prvoborcu domovinskog rata. Srce se steže pri pomisli da nestaju baš oni, koji su najviše dali i uradili za uništenje zla, koje je čovječanstvu pripremalo višetisućno sužanjstvo i mrak.

Rodjen 1920. godine u Šibeniku Vinko Maglica po svom obiteljskom uzgoju i po svome stavu kao srednjoškolic bio je uzor svojim drugovima. Kao radnički sin osjetio je svu nepravdu i neimaštinu. Bio je nepomirljivi neprijatelj svega što je nasilničko i protunarodno. Svojim zdravim rasudjivanjem, odličnim poznavanjem problema Maglica je bio jedan od najkonstruktivnijih rukovodilaca napredne srednjoškolske omladine. Uživao je nepodijeljeno poštovanje svojih vršnjaka.

Napad Hitlera na male narode i na Jugoslaviju zatekao ga je teško bolesna. Premda je bolest podgrizala njegov organizam on aktivno sudjeluje u pripremanju i odlaženju prvih partizana iz Šibenika u borbu za slobodu. Osobito je aktivan u zadnjim mjesecima 1941. godine, kada požrtvovno radi i izlaže se opasnostima i teroru okupatora. Za Magličin ilegalni rad u gradu doznaju fašisti, prave racije i premetačine. Maglica premda teško bolestan uspijeva da se krije i da korisno obavlja povjereni mu zadatak. 17. 1. 1942. godine prilikom opkoljavanja kuće u kojoj je stanovao, ležeći na krevetu sa velikom temperaturom, uspijeva da pobjegne i biva prebačen na oslobođeni teritorij. Teški uslovi partizanskog ratovanja neprestane fašističke racije i drugo bili su zabrinuli Magličine drugove za njegov život. No, volja da ustraje i odlučnost da se bori protiv koljača i palikuća davala je majoru Maglici čudesnu snagu. Brzo se oporavio i krenuo u borbu.

Kao politički rukovodilac Maglica je prošao mnoge ofenzive, teške borbe i patnje. Kroz neprohodne bosanske, hercegovačke i crnogorske planine, preko brzih rijeka i potoka pod neprestanim udarcima neprijatelja major Maglica prošao je najteže trenutke opstanka naše slavne vojske. U teškim prilikama IV i V ofenzive svojom upornom voljom i čvrstim uvjerenjem u pobjedu bio je primjer odvažnosti i junaštva, ulijevao je vjeru svakome borcu i rukovodiocu. Bio je nesalomljiv i uvijek na čelu svoje jedinice. Zato je bio voljen i cijenjen od svojih starijina i od boraca s kojima je rukovodio kao s drugovima.

Žalost koja je obuzela njegove borce X brigade, njegove starijine XX divizije čije su suze žalosnice ovlažile ulice oslobođenog i zauvijek našeg Trsta dijelimo i mi njegovi drugovi i prijatelji.

Junačkom smrću majora Vinka Maglice nestalo je odličnog drugara i prijatelja, nestalo je nepomirljivog borca za slobodu, koji je svoj život uzidao u temelje naše ujedinjene domovine. Nestalo je vjernog sina komunističke Partije, koja ga je izdigla i izgradila. Njegova pogibija težak je udarac za naš uži

Komemoracija prvoborcu drugu Radi Končaru i drugovima

Predstavnici narodnih i vojnih vlasti i masovnih organizacija, šibenske žene i antifašistička omladina, više od 1000 rodoljuba iz Šibenika i šibenskog okruga, Splićani koji su u posebnim kolima stigli iz Splita, posjetili su u utorak ujutro grobove prvoborca Rade Končara i ostalih drugova koji su pali žrtvom fašističkih zlikovaca u Šibeniku ravno pred tri godine. Preko 20 vijenaca, te mnogobrojni buketi cvijeća, nošeni su u povorci i položeni na grobove palih heroja. Bolni i dirljivi prizori s rođacima strijeljanih na groblju, s očevima i majkama palih boraca iz Splita, izazivali su suze na oči i duboko su potresli sve prisutne.

Pjevački zbor šibenske kazališne družine otpjevao je »Kirov marš« i neke druge tužaljke, a zatim je drug Vicko Šprljan održao komemorativno slovo.

— Vi ste pali, ali vi i dalje živite u našim srcima i živjet ćete vječno. Vaše djelo za koje ste položili svoje živote nastavlja se dalje i mi ćemo ga nastaviti ustrajno na svakom mjestu i bilo protiv koga. —

U ime grada Splita govorio je drug Šantić Ivo.

— U borbi za slobodu protiv mračnih fašističkih silnika ima već tri godine kako ste uzidali u temelje danas slobodne nam domovine svoje mlade i vrijedne živote. Nikakav fašistički teror nije vas mogao odvratiti od postavljenog puta. Kao svijetli primjeri razbukitali ste požare narodnog ustanka i brojna omladina pošla je vašim stopama ne žaleći truda ni svojih života u borbi za svetu narodnu stvar. U novoj slobodnoj domovini FD Jugoslaviji ostvarili smo danas sve tekovine za koje ste se i vi borili i za koje ste časno kao heroji pali. Obećajemo vam da ćemo te tekovine čuvati brižno i predavati ih kao svijetli amanet budućim pokoljenjima —

Zatim je uslijedilo svečano otkriće privremenog spomenika izradjenog u kamenolomu Zečevu kod Rogoznice, na kojemu stoji izreka Rade Končara »Ne tražimo milosti, niti bismo vam je dali«.

TJEDAN CRVENOG KRSTA

U okviru tjedna Crvenog Krsta održan je niz priredaba u Narodnom kazalištu. Sve priredbe bile su odlično posjećene, a gradjanstvo je time pokazalo svoju plemenitost naprama humanitarnim ciljevima ustanove Crvenog Krsta.

Na priredbama su nastupili djaci srednjih škola, diletanti Jedinštenih Sindikata, diletantkinje Mjesnog odbora AFŽ-a, na vokalno-instrumentalnom koncertu nastupili su djaci i nastavnici muzičke škole i zbor kazališne družine.

Čisti prihod ovih priredaba, kao i akademije posvećene našoj Istri i Slovenskom Primorju, namijenjen je ciljevima Crvenog Krsta.

kraj, za naš ponosni Šibenik koji se je njime dičio.

Druže Maglica obećajemo Ti da ćemo nezaustavljivo ići Tvojim putem. Nemilosrdno ćemo uništiti svakoga, ma ko bio, koji bi pokušao da ugrozi tekovine za koje si Ti položio svoj život.

Neka je slava i hvala prvoborcu majoru drugu Vinku Maglici!

DRUGOVI

Na njegov rođendan

Rodendan . . Rodendan . . Sunce u sjaju,
Proljeće nov život krasi.
O Vodo dični, oči nam sjaju,
I zanosni čuju se glasi.

Pjesma odzvanja . . Srce nam kuša
Radost duboku i skritu—
To cijeli narod, ko jedna duša,
Čestita rođendan Titu!

Zb.

Istarsko-slovensko veče

Narodno sveučilište priredilo je 16. ovog mjeseca veče posvećeno oslobođenju Istre i Slovenskog Primorja.

Narodno kazalište bilo je puno rodoljubivog građjanstva, koje je oduševljeno manifestiralo svoju ljubav prema oslobođenoj braći Istre i Slovenskog Primorja.

Veče je otpočelo himnom »Hej Slaveni«, koju je pjevalo kazališno pjevačko društvo.

Predsjednik društva Slovenaca u Šibeniku dr. Blaznik održao je kratak i sažet govor u kojem je iznio antislavensku politiku koju je provodila Italija tokom 25 godina sa našom braćom u Istri i Slovenskom Primorju.

— Naša Istra i naše Slovensko Primorje, rekao je dr. Blaznik, neće ovoga puta biti predmet prodaje ni nadomirivanja tuđih ručana. Nasilna italijanizacija, strijeljanja i mučenja, razaranja i sve ono drugo što je išlo za uništenjem svega što je ovim pokrajinama davalo obilježje slavenstva, nije slomilo duh naše braće, naprotiv, ono ih je još jače učvrstilo u njihovoj vjeri da će doći dan oslobođenja. U ovom domovinskom ratu naša braća u ovim pokrajinama svojim ustankom i nemilosrdnom borbom protiv fašističkih okupatora jasno su pokazala ko su i kome žele da se pripoje. Svojom krvlju i žrtvama ona su izvojevala pobjedu i zauvijek se vratila u zagrljaj majci domovini Titovoj Jugoslaviji. —

Govor dr. Blaznika bio je pozdravljen urnebesnim klicanjem i aplauzom.

Dr. Vice Iljadica pročitao je svoje zaobilježne o »Rapalskom ugovoru i grofu Sforzi«. Na vrlo popularan način on je osvijetlio ulogu reakcionarnih i imperijalističkih krugova u Italiji prvog svjetskog rata, kada su naša braća u Istri i Slovenskom Primorju protiv svih demokratskih prava bila predana u naručaj imperijalističke Italije. Onda je Italija bila pobjednica. Danas pak, Italija je poražena. Uza sve to, oni isti talijanski imperijalisti na čelu sa grofom Sforzom, koji su prije više od 20 god. potlačili našu braću u Istri i Slovenskom Primorju nastoje i danas opet podjarmiti našu istarsku i primorsku braću. Bonomi, Sforza i drugi »demokratski« bukači pozivaju se na pravdu i čovječnost. Naš narod je kazao svoju riječ, kazali su to svojom borbom naša podjarmljena i sada oslobođena braća u Istri i Slovenskom Primorju. Tu možemo smjelo reći, svakome u lice »Nema povratka na staro«. Mi idemo smjelo, naprijeđ uvjereni u pravdu i istinu za koju smo se borili u zajednici sa našim velikim saveznicima Sovjetskim Savezom, Engleskom i Amerikom — »Istra nam je srce iz njedara, mi ne damo Istri gospodara«.

Referat dr. Iljadice bio je toplo pozdravljen od prisutnih.

Zatim je izvedeno nekoliko recitacija i otpjevano nekoliko narodnih pjesama i ova veče bila je završena.

Prva radničko-omladinska konferencija u Šibeniku

U svečanoj dvorani Doma Sindikata održana je prva radničko-omladinska konferencija. Na ovoj velikoj manifestaciji radničke svijesti naša omladina je još jedanput potvrdila svoju nepokolebljivu odanost tekovinama naše borbe, maršalu Titu, Jugoslavenskoj armiji, bratstvu radnika i seljaka, te bratstvu naših naroda.

Konferenciju je otvorio drug Vido Jurišić i pozdravio sve prisutne, predstavnike narodne vlasti i Radnih Sindikata.

Zatim je govorio drug Joso Škarica u ime Gradskog NOO-a ističući potrebu što boljeg sjedinjavanja čitave radničke omladine u cilju što efikasnije i brže izgradnje naše zemlje.

U ime Jedinstvenih Sindikata za Okrug Šibenik govorio je drug Mijo Blaće koji je rekao — Kroz krvavu borbu domovinskog rata za naš narod, a naročito za radništvo u našoj zemlji nastupilo je novo doba, doba jednakosti rada i bratstva među svim radnim klasama, doba u kojem radnik neće biti rob kapitala i svog vlastitog rada. Mi moramo obnoviti svoju zemlju i stoga moramo se ujediniti i zajedničkim naporima pružiti što veću pomoć i suradnju narodnoj vlasti. — Na kraju drug Blaće poziva radničku omladinu na red i disciplinu koja treba da ih obuzme i koja im dolikuje.

Drugarica Čeko Zorka pozdravlja konferenciju u ime srednjoškolske omladine. Ona se osvrnula na jedinstvo radničke i studentske omladine koje je dovelo do najvećih uspjeha u NOB-i. Drugarica Zorka poziva i jedne i druge da i u budućnosti uzgajaju to jedinstvo radničke i studentske omladine našega grada.

U ime JNOF-e konferenciju je pozdravio drug Milan Turkalj-Brico.

Referat »Položaj radničke omladine« pročitala je drugarica Marija Dulibić. U referatu se prikazuje razvoj radničkog pokreta u Jugoslaviji od kapitulacije do danas i ukazuje na veliku važnost političkog i stručnog izdizanja radničke omladine. Na kraju se kaže da radnička omladina treba da slijedi udarničkim radom omladinsku organizaciju SKOJ-a.

U živoj diskusiji uzeli su učešća mnogi omladinci, pa je time završena prva radnička omladinska konferencija.

OTVORENJE ŽENSKE ZANATSKE ŠKOLE

U Šibeniku je 17. ovog mjeseca otvorena ženska zanatska škola. Tom prilikom održana je prigodna svečanost. U prisustvu predstavnika narodnih vlasti i masovnih organizacija školu je otvorio Andrija Dvornik, referent za stručne škole.

Rukovodilac ženske zanatske škole Zdenka Šupuk prikazala je prisutnim djacima rad i svrhu ove škole koja ima za cilj da kulturno i stručno osposobi naš novi radnički naraštaj.

17. maja prošla je kroz Šibenik štafeta koja nosi pozdrave maršalu Titu

Štafeta koja nosi pozdrave naše omladine maršalu Titu za rođendan prošla je kroz Šibenik ispod slavluka okićenog zastavama, zelenilom i slikom maršala Tita 17. svibnja u 8 i 20. sati. Na slavluku je bio natpis »Ponesite i naše pozdrave Titu«.

Iako je štafeta stigla čitav sat ranije nego je bilo najavljeno na glavnoj ulici kod slavluka sakupila se brojna omladina koja je oduševljeno klicala trkačima i predala im pozdravne čestitke šibenske omladine upućene našem velikom i omiljelom maršalu Titu.

PRIPREME ZA I KONGRES AFŽ-a HRVATSKE

Da bi što spremnije stupile pred I kongres AFŽ-a Hrvatske žene šibenskog kotara takmičile su se kroz zadnji mjesec dana, od 20. IV do 20. V 1945, i polučile su slijedeće rezultate:

Učinile su 38 posjeta bolnici, dječjim domovima i darovale: 1.176 kom. jaja, 498 l mlijeka, 6 l vina, jednu litru octa, 10 kg ljekovitog bilja, 6 l rakije, 9 l pečenog vina, 18 kg trešanja, 5 kg maslina, 2 kg sapuna, 30 kutija cigareta, 6 kg kruha i 27.000 Kuna.

Održano je 248 masovnih sastanaka na kojima je učestvovalo 7.007 žena, u povorkama je uzelo učešća 6.821 žena, a u paljenju krijesova 120.

Održava se 21 analfabetički tečaj koje pohađa 383 žene. Pisati i čitati naučile su 24 žene. Literaturu je proučavalo 30 žena.

U Crveni Krst upisalo se 190 žena.

Odradile su 3.208 nadnica na raznovrsnim poslovima, od toga 20 brodskih i 30 teglećih.

U narodnu miliciju stupile su 54 žene.

Nadalje žene su očistile 55 kuća i 38 djubrišta.

Kotarski odbor AFŽ-a održao je dva kotarska sastanka.

Kako se iz ovih rezultata vidi žene šibenskog kotara vrlo su aktivne na svim područjima. One pored kućnih radova, u polju i drugdje aktivno rade na vlastitom izdizanju i što je novost na našem Okrugu ulaze u narodnu miliciju i time postaju zakonitim čuvarima tekovina narodno-oslobodilačke borbe.

KONFERENCIJA AFŽ U MURTERU

Održana je konferencija AFŽ-a Murtera. Tokom konferencije Murterinke su razmatrale svoj dosadašnji rad i način daljnijeg korisnijeg rada. Žene Murtera obećale su da će uložiti sve svoje sile u pomaganju narodne vlasti i što je moguće brže obnove zemlje. Izabran je novi odbor AFŽ-a za Murter. Poslani su brzogovorni pozdravi maršalu Titu i Narodnoj vladi Federalne Hrvatske.

NARODNI DOMOVI NA PODRUČJU PRIMOŠTENI

Na području Primoštena otvorena su prošlog tjedna tri Narodna doma. Tom prilikom u Gornjem Vezcu, Supljaku i Bilini priredjene su prigodne svečanosti na kojima je narod uzeo velikog učešća. Održani su govori u kojima je naglašena važnost domova za kulturno-prosvjetno-političko izdizanje naroda.

Aktivnost naših žena i omladine

Plemenitim takmičenjem raznih organizacija, našeg naroda i omladine šibenska Vojna bolnica tokom mjeseca aprila u više navrata primila je darove namijenjene našim ranjenicima. Unatoč teških ekonomskih prilika ovoga kraja, omladina sela Perkovića, Mravince, Brnjice, Goriša, Grebaštica, Ičeva, Podglavice, Kruševa, Lišana, Bičina, Krčulja i Zečeva, te AFŽ sela Oglavci, Jarebinjak, Vođalja i Krapnja, donijeli su, neki i u više navrata, darove našim ranjenicima. Naročito su se istakli u kampanji sabiranja AFŽ Zaton, Vrpolje, Lozovac, Jadrtovac, Dubrava, Primošten, Bilice, Tijesno, mjesta i općine Skradina, kotara Kistanje. Zatim mjesni NOO Vrpolje, Gospodarski odjel Kotarskog NOO-a Šibenik, Prosvjetni odjel Kot. NOO-a Vodice, Ribarske zadruge Tribunj i Rogoznica, Ženski logor u Žirju, te omladina sela Primoštena, Danilo-Birnja, Banjevac, Tribunj, Jezera, Krapnja, Konjevrata i Gačelega.

U ime svih ranjenika i bolesnika ove bolnice uprava najsrdačnije zahvaljuje svima, a naročito našoj poletnoj omladini i našim požrtvovnim ženama, koji u svakoj prilici pokazuju da znadu cijeliti žrtve podnesene za slobodu i njihov rad na ovom polju može služiti svima kao podstrek i primjer.

Žene Zatona koriste svaku priliku da iskažu svoju ljubav i zahvalnost drugovima koji su dali svoju krv za oslobođenje naše domovine, za bolju i sretniju budućnost naše djece. Ponovno je 21. ovog mjeseca jedna delegacija žena iz Zatona posjetila šibensku vojnu bolnicu i donijela na poklon ranjenim drugovima: 30 l vina, 15 kg trešanja, jednu košaru zeleni, 25 kom. sapuna, 4 kg suhih višanja, 2 l rakije i pola kg duhana.

Ranjenici su se toplo zahvalili plemenitim ženama Zatona.

Omladinska radna četa popaljenog sela Bilica šibenskog kotara dala je u posljednje vrijeme 107 ljudskih i 8 kolskih nadnica u čišćenju popaljenih i porušenih kuća. Isto tako ova četa aktivno radi i na drugim poslovima, čišćenju puteva, kopanju vinograda i održavanju kulturno-prosvjetnih sastanaka.

Omladinska radna četa u Kruševu u toku od jednog dana očistila je i nasula 2 km puteva i osposobila ih za nesmetani promet.

Omladinci iz Krčulja u zadnji mjesec dana popravili su i osposobili za stanovanje 7 kuća. Oni su nadalje očistili mnoga dvorišta i djubrišta, te okrečili veliki broj kuća.

Omladina, pioniri i AFŽ iz Bilica sakupili su i predali ranjenicima u vojnoj bolnici u Šibeniku: 125 kom jaja, 55 l mlijeka, 44 kg keksa, 40 kg trešanja, 50 kg zeleni, 5 l ulja, 15 l vina i manje količine cigareta, masti, bajama i pogača.

KNJINSKA OMLADINA U POSJETI ŠIBENIKU

50 omladinki sa kotara Knina u divnim narodnim nošnjama, boravilo je prošlih dana u Šibeniku gdje su posjetile razne ustanove narodne vlasti. Osobito srdačne manifestacije omladinke su priredile pred Okružnim Komitetom. Poslije toga su na Poljani igrala partizanska kola i pjevale narodne pjesme. Kroz čitavo vrijeme svoga boravka u Šibeniku bile su predmet divljenja i bratske pažnje.

Pismo boraca XIV brigade narodu Sjeverne Dalmacije

Borci i rukovodioci XIV udarne brigade XIX udarne divizije uputili su prošlih dana slijedeću poruku:

NARODU BUKOVICE, RAVNIH KOTARA I PRIMORJA

Slaveći dan konačne pobjede nad švapskim osvajačima, vršimo smotru svoje Brigade, svojih snaga, svojih uspjeha i svojih doprinosa.

Smotru vršimo u jednom kraju napokon potpuno oslobođene Istre, za koju proliše krv i mnogi vaši sinovi i braća-

Nikad vas, odakle potekosmo, nismo zaboravili. Nismo zaboravili Vidovdan 1944, kad smo se formirali u sastav naše junačke XIX Sjv. Dalm. Divizije. Nismo zaboravili da vi dadoste dušu i srce našoj Brigadi.

Danas možete biti ponosni jer i mnogi od vaših najbližih neposredno učestvovali su u jednoj od najčasnijih bitaka oslobodilačkog rata naših naroda, u

bitci za slobodu i prisajedinjenje Istre federativnoj Jugoslaviji.

Put do Istre vodio nas je preko Like, Korduna, Gorskog kotara i Hrvatskog Primorja.

Danas kad je objavljen završetak rata, sretni smo da smo svoj zadatak ispunili i ne samo da smo sretni nego i ponosni.

Mi se još nećemo vraćati svojim kućama, ali vrat ćemo se uskoro, a dotle znamo da će naša braća, sestre i cio narod sjeverne Dalmacije doprinijeti sve napore za obnovu naše rodne grude — isto onako kao što smo mi još po sto puta spremni proliti krv za sačuvanje tekovina izvojevanih u borbi i za očuvanje nepovredivih granica nove federativne Jugoslavije.

U ime boraca i rukovodioca

Politkomesar-major: Komandant-major:
Žiki Bulat Iča Repac

Kulturna aktivnost u Kninu

Kroz posljednje 4 godine do oslobođenja Knin je bio žarište svakog protunarodnog rada. Okupatori i njihove vjerne slugе ustaški i četnički krvoloci uništili su sve kulturne i prosvjetne ustanove, te je na taj način kroz čitavo ovo vrijeme bio zamro svaki kulturno-prosvjetni rad. Oslobođenjem Knina i dolaskom narodnih vlasti, iako se Knin nalazio u teškim prilikama, odmah se pristupilo oživiljavanju kulturno-prosvjetnog rada. Osnovani su odbori Usmenih novina i Narodnog sveučilišta. Od toga doba priredbe i predavanja održavaju se redovito, a gradjanstvo ih brojno posjećuje.

Na kazališnom polju međutim bilo se zastalo i u tom pogledu nije bilo ništa učinjeno. Opet na inicijativu narodnih vlasti i ovo pitanje je na putu da se korisno riješi. 16. ovog mjeseca osnovana je u Kninu kazališna družina, od dobrih starih diletanata, kojoj je stavljeno u dužnost da okupi sve glumačke diletantske sile kako bi rad na ovom važnom kulturnom polju što bolje uspijevao.

PČELARSKI TEČAJ

U svrhu što korisnijeg iskorišćavanja pčelarstva na našem Okrugu na poticaj narodnih vlasti i JNOF-e održan je u Vodici odlično uspješni 10-dnevni pčelarski tečaj.

Nastavnici tečaja bili su inž. Damjanović referent kotarskog NOO-a Vodice, Stevo Lončarević na službi kod ZAVNOH-a i Girardi Vitomir učitelj iz Pirovca. Osim teoretskog građiva, kojega je 22 polaznika brzo svladalo, vršeni su i praktični radovi u pčelinjacima. Na tečaju je bila posvećena velika briga upoznavanju naših pčelara najsavremenijim metodama pčelarstva. U tu svrhu Okružni NOO Šibenik izradio je jednu modernu košnicu zvanu »Zadrugarka« koja ima mnoga preimućstva pred ostalim poznatim košnicama.

5. maja održani su kratki ispiti te su svi tečajci pokazali odličan uspjeh. Tečaj je završilo 15 polaznika iz kotara Vodice, 4 iz kotara Šibenik i 3 iz Kistanja.

TEHNIČKI RADOVI

Kotar Vodice — Tokom posljednja dva mjeseca radne grupe tehničkog odjela Kotarskog NOO-a izvršile su zamašne popravke na 45 kuća za stanovanje, koje je porušio i popalio okupator. Na ostalih 40 kuća radovi su u toku.

Jedna vapnenica na kotaru u roku od 15 dana proizvela je 3 vagona vapna.

Iz bunkera je izvadjeno oko 20 prostornih metara drvene gradje, koja će se upotrebiti za razne opravke.

Na kupalištu »Slanica«, nedaleko mjesta Murtera, vrši se popravka zgrade Kupališne zadruge, koja će čim se uredi, biti upotrebljena za Dječji dom.

Mnogi mostovi i pristaništa za brodove uskoro će biti popravljeni i pušteni u promet.

Na ovim radovima utrošeno je 3.500 ljudskih, 250 teglećih i 80 brodskih naćnica.

VRLO USPJEŠAN RAD NARODNIH SVEUČILIŠTA NA KOTARU VODICE

Ođ svoga formiranja Narodna sveučilišta na kotaru Vodice premda im nedostaje dovoljan broj predavaća razvila su veliku i uspješnu aktivnost. Održano je 13 popularnih aktuelnih predavanja. Svako od ovih predavanja bilo je prosječno posjećeno od 150—200 osoba. Narod je sa velikim interesovanjem pratio predavanja i uzimao je vidnog učešća u diskusijama koje su se uobićajile poslije predavanja.

Narodna sveučilišta na kotaru Vodice postoje u Vodici, Tijesnu, Stankovcima, Murteru i Betini. Međutim rad ove korisne ustanove ne ograničava se samo na mjesto njezina postojanja, nego predavači odlaze i u ona mjesta gdje bivaju pozvani i gdje im prilike dozvoljavaju.

Narodna sveučilišta pripremaju novi ciklus aktuelnih predavanja, jer se narod mnogo interesuje — kad će opet biti održano predavanje —. Iz ovoga se jasno vidi da je narod željan poučnih predavanja, jer je svijestan da mu ona koriste, kako u svakodnevnom radu tako i u prosvjetnom izdizanju.

Slučaj kotara Vodice, gdje narod pokazuje toliko zanimanje za predavanja Narodnog sveučilišta, vjerujemo da nije osamljen na našem Okrugu. I na ostalim našim kotare-

Maršal Tito u oslobođenoj Zagrebu

Predsjednik Savezne vlade maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito stigao je 21. ovog mjeseca u oslobođeni Zagreb.

Prijestolnica Federalne Hrvatske bila je iskićena morem zastava i transparenta. Mnoštvo od preko 200.000 osoba priredilo je maršalu Titu oduševljene manifestacije.

Na povijesnom Markovom trgu maršal Tito održao je značajan govor kojega su donijeli svi naši listovi.

KRATKE VIJESTI

— Kako javljaju iz Francuske tamo se sve više šire radnički štrajkovi. Stotine tisuća radnika i namještenika nalaze se u štrajku, jer nije udovoljeno njihovim zahtjevima za povišenje plaća. Isto tako se javlja da stranke otpora traže novu jedinstvenu vladu.

— U Ateni, Solunu i drugim gradovima Grčke štrajkovi radnika i namještenika poprimaju sve većeg maha. Računa se da se nalazi u štrajku oko 120.000 radnika i namještenika.

— U Belgiji radnici i namještenici zaprijetili su se štrajkom ako se njihovi zahtjevi ne uvažavaju.

— U Italiji se očekuje ostavka Bonomijeve vlade. U novu vladu imali bi ući članovi Komiteta Narodnog otpora iz Sjeverne Italije. Ova snažna struja iz sjeverne Italije traži pored ostavke Bonomijeve vlade, hitne izbore za Konstituantu gdje će se riješiti pitanje da li će Italija ostati kraljevina ili republika.

— Uslijed traženja laburističke partije da se parlamentarni izbori u Engleskoj raspišu ove jeseni premijer Churchill podnio je ostavku na mjestu predsjednika vlade.

Očekuje se da će izbori za parlament u Engleskoj biti održani početkom jula mjeseca.

— Kako javljaju iz San Francisca međunarodna konferencija za bezbjednost bit će završena 5. juna. Do sada su postignuti veliki rezultati, koji ukazuju na iskrenu želju da se postigne potpun sporazum.

vima jasno se razabiru kod naroda iste želje i iste težnje. Stoga bi bilo potrebno da se u primjer Narodnih sveučilišta kotara Vodice ugledaju i drugi kotarevi, pa da i oni porade u istom smislu, a uspjeh neće izostati. Svugdje na Okrugu, u svakom selu ima vrijednih aktivista i prvenstveno je njihova dužnost da se zainteresuju za ovo pitanje, kao i za sva ostala pitanja koja su korisna narodu i domovini. Naravno pak u selima organizirati Narodna sveučilišta i održavati predavanja o najaktuelnijim prosvjetnim i ekonomskim pitanjima (obnova, poljoprivreda, zadrugarstvo, zdravstvo školstvo i dr.) je dužnost učitelja i Mjesnih NOO-a.

Kulturno-prosvjetni rad na vodičkom kotaru odvija se vrlo uspješno. Otvorene su čitaonice sa knjižnicama gotovo u svim mjestima.

Diletantske grupe uspješno djeluju u svim većim mjestima. U Tijesnu, Vodici, Zatonu, Pirovcu, Stankovcima i Murteru davano je posljednjih dana veći broj uspjelih priredaba.